

เอกสาร ... เจ้าปัญหา

สำหรับคดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในวันนี้มี ๒ เรื่อง เป็นเรื่องที่ผู้ฟ้องคดีเป็นประชาชนผู้มาติดต่อราชการกับเจ้าหน้าที่แล้วไม่พอใจในการจัดทำเอกสารของเจ้าหน้าที่ และนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง

เรื่องแรก เป็นเรื่องของผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแล้วไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการจัดทำเอกสารที่ตนได้ยื่นเพื่อขอรับเงินค่าเบี้ยยังชีพ จึงมาฟ้องต่อศาลปกครองว่าเจ้าหน้าที่แย่งเอกสารรับเบี้ยยังชีพพร้อมเงินเบี้ยยังชีพไปจากตน

เรื่องทำนองนี้ ศาลท่านจะตัดสินว่าอย่างไร มาติดตามกันครับ

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยขอรับเป็นรายเดือนทุกวันสิ้นเดือน เจ้าหน้าที่ก็ดำเนินการจ่ายเงินดังกล่าวให้ด้วยดีตลอดมา จนกระทั่งมาเกิดเหตุในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๒ คราวนี้ไม่เหมือนคราวก่อนๆ ครับ เพราะเจ้าหน้าที่จ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้ล่วงหน้า ๓ เดือนในคราวเดียวกัน (คือ เดือนสิงหาคม เดือนกันยายน และเดือนตุลาคม ๒๕๕๒) แต่หลังจากผู้ฟ้องคดีลงชื่อรับเงินเบี้ยยังชีพเป็นที่เรียบร้อยแล้วก็ไปรับประทานอาหาร สักพักเจ้าหน้าที่ก็เอะใจขึ้นมาได้ว่า... การจ่ายเบี้ยยังชีพงวดเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ เป็นการจ่ายเงินของปีงบประมาณใหม่ที่ยังไม่ถึงกำหนด จึงตามเอาเงินคืน โดยเจ้าหน้าที่ได้ชี้แจงและอธิบายเหตุผลให้ทราบและขอเอกสารการรับเบี้ยยังชีพพร้อมทั้งเบี้ยยังชีพคืน ผู้ฟ้องคดีจึงเข้าพบผู้อำนวยการกองสวัสดิการผู้สูงอายุให้พิจารณาเรื่องดังกล่าว แต่ได้รับการยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ทำถูกต้องแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเจ้าหน้าที่แย่งเอกสารและเงินค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุคืนไปภายหลังจากที่ตนได้รับเบี้ยยังชีพไปแล้ว เป็นการละเมิดสิทธิ จึงนำเรื่องมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้ศาลพิพากษาให้เจ้าหน้าที่จ่ายเบี้ยยังชีพตามสิทธิและเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย

ก่อนอื่นต้องเข้าใจกันก่อนนะครับว่า ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นอยู่ในอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาพิพากษาหรือไม่? หากไม่ ศาลปกครองก็มีอำนาจที่จะสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาและจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า กรณีพิพาทที่เกิดขึ้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในเรื่องเกี่ยวกับเอกสารซึ่งเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มาติดต่อกับทางราชการ อันเป็นการปฏิบัติหน้าที่ธรรมดาทั่วไป และหากข้อกล่าวอ้างของผู้ฟ้องคดีที่ยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ได้แย่งเอกสารการรับเบี้ยยังชีพพร้อมทั้งเบี้ยยังชีพไปจากผู้ฟ้องคดีเป็นความจริง ความเดือดร้อนหรือเสียหายที่เกิดขึ้นย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำผิดในทางอาญาซึ่งมิได้มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ อันจะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ศาลจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๕/๒๕๕๓)

เช่นเดียวกับเรื่องที่สอง ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ฟ้องคดีที่ถูกเลิกจ้างได้ไปยื่นคำขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงานจากสำนักงานประกันสังคม แต่กรอกแบบคำขอโดยไม่ระบุนสาเหตุที่ถูกเลิกจ้างให้ชัดเจน และกลายเป็นข้อพิพาทมาสู่ศาล โดยผู้ฟ้องคดีอ้างว่า สำนักงานประกันสังคม (ผู้ถูกฟ้องคดี) จัดทำเอกสารเกี่ยวกับชื่อสถานประกอบการที่ผู้ประกันตน (ผู้ฟ้องคดี) เคยทำงานและระบุสถานการณทำงานในเอกสารว่า ผู้ฟ้องคดี “ลาออกโดยทุจริตต่อหน้าที่” โดยไม่ตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ได้ความชัดเจนว่า

ได้มีการลาออกจากงานจริงหรือไม่ ก่อนที่จะนำข้อมูลอันเป็นเท็จดังกล่าวมาจัดทำเอกสารและนำไปลงในระบบคอมพิวเตอร์ จนเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหาย เนื่องจากไปสมัครงานที่ใด ก็ไม่มีใครรับเข้าทำงาน ทำให้ต้องขาดรายได้มาใช้จ่ายในครอบครัว จึงนำคดีมาฟ้องขอให้มีการชดเชยค่าเสียหาย

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยในทำนองเดียวกันว่า การจัดทำเอกสารเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทั่วไปของเจ้าหน้าที่ มิใช่การใช้อำนาจตามกฎหมาย จึงมิใช่คดีพิพาทที่อยู่ในอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาลจึงมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๙๔/๒๕๕๑)

คงพอจะทำให้หลายท่านเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครองเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารกันบ้างนะครับว่า เป็นเพียงการปฏิบัติหน้าที่ธรรมดาทั่วไปเท่านั้น ยังไม่ได้มีการใช้อำนาจตามกฎหมายที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง

อุทาหรณ์ทั้งสองเรื่อง นอกจากจะทำให้ทราบถึงเขตอำนาจของศาลปกครองแล้ว ยังเป็นข้อเตือนใจที่ดีระหว่างประชาชนผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการว่า ปัญหาเล็กๆ น้อยๆ หากได้มีการชี้แจงทำความเข้าใจด้วยเหตุและผลจะทำให้ปัญหายุติลงได้... ครับ !

นายปกครอง
